

ЦИБУЛЯ ОЗИМА – ЕКОНОМІЧНО ПРИВАБЛИВА КУЛЬТУРА

Качанова Т. В., к. с.-г. н., провідний науковий співробітник

Савостяник С. Ю., старший науковий співробітник

Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція ІЗЗ НААН

Успішність функціонування господарств овочевої галузі залежить від економічної ефективності вирощування овочевих культур. Останнім часом в Україні і за кордоном створені високоврожайні сорти й гібриди цибулі ріпчастої озимого строку сівби, які мають скоростиглість, відрізняються доброю якістю і збереженістю при тривалому зберіганні. Українські фермери в 2019 році суттєво розширили площі під ранніми сортами цибулі, зокрема, під озимим цибулею. Аналітики відзначають, що попит на цибулю в ЄС залишається дуже високим, тому вже в кінці травня, експорт озимої цибулі з України в Євросоюз може стати привабливим. Зокрема, в Польщі на сьогоднішній день середня оптова ціна на цибулю становить 0,83 \$/кг. А значить, за умови збільшення обсягу пропозиції цибулі в південних регіонах, підвищення його якості та зниження ціни, поставки української цибулі в Польщу знову стануть привабливими. На результати вирощування цибулі-ріпки та економічні показники її виробництва впливають певні елементи агротехніки (зрошення, мінеральні добрива тощо), за яких відзначається відповідне зростання врожайності і зниження витрат на виробництво продукції. Тому заходи з метою інтенсифікації технології вирощування цибулі ріпчастої озимої є неодмінною умовою ведення ефективного овочівництва. Експериментальні дослідження проводили на землях Миколаївської ДСДС ІЗЗ НААН протягом 2016-2018 рр. в умовах краплинного зрошення. Ґрунт – чорнозем південний. Площа посівної ділянки – 20 м², облікової – 10 м². Строк сівби – II декада серпня, сорт – Августа. Схеми дослідів включали два фактори – удобрення: без добрив (контроль),

$N_{120}P_{90}K_{60}$ (рекомендована), $N_{156}P_{92}K_{45}$ (100% врозкид), $N_{156}P_{92}K_{45}$ (75% врозкид + 25% з поливом), $N_{156}P_{92}K_{45}$ (50% врозкид + 50% з поливом), $N_{156}P_{92}K_{45}$ (25% врозкид + 75% з поливом) та рівні зволоження: 80-70-70 % НВ і 90-80-70 % НВ. Дослідження 2016-2018 рр. показали, що при вирощуванні цибулі ріпчастої озимої у варіантах внесення мінеральних добрив 25% врозкид і 75% з 83 поливною водою за режимів зрошення 80-70-70% НВ та 90-80-70% НВ нараховувалося найбільша кількість листків на одній рослині (6,7-6,9 шт.), висота рослин досягала 57,7-58,1 см, маса цибулини – 92,5-95,2 г відповідно. Найбільшу урожайність 37,8 т/га цибулі ріпки одержано у варіанті, де вносили 25% розрахункової дози мінеральних добрив врозкид і 75% з поливною водою, при дотриманні рівня зволоження 90-80-70% НВ. Застосування добрив при вирощуванні цибулі ріпчастої в озимій культурі за умов краплинного зрошення сприяє не лише збільшенню урожайності, а і покращенню економічних показників. Наведені в таблиці дані свідчать, що прибуток від вирощування цибулі без використання добрив становив 37,2- 44,3 тис. грн./га, повна собівартість 1 т продукції – 4,08-4,25 тис. грн., рівень рентабельності 41,3-46,9 %. У варіантах із фоновим внесенням добрив $N_{120}P_{90}K_{60}$ рентабельність залежно від режиму зрошення знаходилась на рівні 49,7-60,9 %.

Найбільшу рентабельність 82,0 % і умовно чистий прибуток 102,3 тис.грн./га отримали при вирощуванні цибулі за режиму зрошення 90-80-70% НВ та внесення 25% розрахункової дози мінеральних добрив перед сівбою і 75% з поливною водою (6 варіант). У цьому варіанті спостерігалася і найменша собівартість продукції – 3,30 тис.грн./т. Таким чином, проведені дослідження свідчать про економічну доцільність вирощування цибулі озимої для отримання ранньої продукції в умовах південного Степу України при краплинному зрошенні. За внесення 25 % дози добрив ($N_{39}P_{23}K_{11}$) перед сівбою, а 75% ($N_{117}P_{69}K_{34}$) з поливом протягом вегетаційного періоду при режимі зрошення 90-80-70 % НВ можливе отримання до 38 т/га цибулин.